

A. C. Sloten, dat hij jaren waren wegens de lepper diens minigheid de

doch er is ur in Indie putaten zelf den minisursbevoegd ark voortaan

r, onder in- de centra- tot dusver worden nu ke besturen an het Zen- ook daar- asen.

og, ou onze ij, n.l. over

g onder de eld" krijgen, an gevoelen ard van den t niet zicht- het meeste wel zeker, oolzakken en an het Con-

r, zelfs een moeten be- waarin het, en welke n nog meer

de Synode genover de l der Room- isatie van eheel, door t nationalen en tegenover n zo), maar elf voor een de zou krij- n, voor de oor den op-

n nationale g van zulk

iebben ech- zouden wij erd kunnen zijn ook in

voorstel uit- ling in deze at zou kun- en zijn een uvernament,

den inhoud ke onze de- der andere bben; maar raad alleen g in handen dviserende r onze Zen- en zulk een besturen, dsche kerk en onmog-

indien wij n terugtrek- ote schade voortbestaan reuren zijn, nderingen wel

keurde rich- worden be- beiden mo- an, moet et verryemde l en indru- ok uit. De putaten, die, zen, al het jven samen- gen onder de ean Natio- slechts ad

en wij met , de bevor- d, waarvoor ing" bezigt.

Hij organiseert de bekende Zendingsstudie-conferenties te Lunteren, geeft verschillende zendingsboeken uit, o.a. Midden Java door ds Pol en Soemba door ds D. K. Wielenga geschreven, enz.

De bijdrage van de generale kas zal worden verhoogd tot f300 per jaar. De deputaten schijnen over dezen raad zeer tevreden te zijn; want wij lezen geen enkele opmerking, die anders doet denken.

Besluiten wij met de mededeeling, dat de baten van „Het Zendingsblad" over de vier jaren 1923-1926 ruim f76.000 waren, en van den Zendingskalender over 1927 alleen reeds ruim f1700.

J. D. W.

## PERSCHOUW.

### „Becicnd", maar hoe?

Ds A. J. A. Vermeer merkt in de „Herv. Kh. van Den Haag" op, dat een preek moet trachten, reeds in het begin beslag te leggen op de hoorders; maar dan niet op de manier, waarvan hier een staal gegeven wordt:

„Niet dus, zooals volgens wijlen Charles Boissevain, den hoofdredacteur van „Het Handelsblad", het in Amerika wel eens gebeurde.

In mijn studententijd, dus ± veertig jaren geleden, hield hij een lezing over Amerikaanschen humor. En in deze van vernuft tintelende voordracht vertelde hij onder andere, dat een Amer. prediker, om reeds bij den aanvang zijn gehoor te boeien, voordat hij nog een woord gezegd had, met het noodige revolver een revolver voor den dag haalde om die, naast den Bijbel, op zijn lessenaar legde. Ik vermoed wel, dat dit voorval plaats vond in een gedeelte van Amerika, waar toen-ter-tijd de meeste, ook wetenschappelijke, geschillen door de revolver werden beslecht. Maar goed. De aandacht was er direct en bleef onverdoeld heerschen, totdat, aan het einde der predicatie, de voorganger dood-kalm het wapen weer in zijn zak stak en het spreekgestoele verliet.

Of het dezelfde prediker was, weet ik niet, maar wel, dat op 'n goeden dag de voorganger als zijn tekst voorlas: Fil. 4: 13: „Ik vermag alle dingen." Hier hield op-eens de prediker op en zeide: „neen, Paulus, ik heb naar uw woorden steeds met de grootste inspanning en met de hartelijkste instemming geluisterd, maar nu hebt gij het toch geheel mis. Gij zoudt „alle dingen vermagten?" Welk sterfelijk mensch zou dat kunnen zeggen? Ik — en bij deze woorden haalde de voorganger zijn welgevulde beurs voor den dag en deponeerde deze naast zijn Bijbel — ik verwerd er den geheelen inhoud van mijn beurs op, dat gij het mis hebt. Na deze woorden las hij zijn tekst nog eenmaal voor, maar nu zonder zichzelven in de rede te vallen: „Ik vermag alle dingen — door Christus, die mij kracht geeft". Ah, riep hij uit, nu wordt de zaak geheel anders. „Door Christus, die mij kracht geeft". En, zijn beurs weer in den zak stekend, zeide hij: „Gij hebt gelijk, Paulus. Ik trek mijn weddenschap in, want ik zou haar zeker verliezen".

### Tetzel herleeft.

Dr Rijmens schrijft in „Leidsch Predikeurtenblad":

Hebt ge weleens van Tetzel gehoord, de beruchte Dominicaner monnik, die ten tijde van Luther aflaatbrieven verkocht? Welnu, Tetzel is weer herleeft! Herleeft in den vorm van een door den Staat goedgekeurde vereniging, de N. V. „Zielszorg". Deze vereniging heeft ten doel „het bezorgen van verzekeringen van kapitaal-sommen tot bekostiging van uitvaartdiensten in H.H. missen, te houden en te lezen voor de zielstrust der personen op wier leven deze verzekeringen worden gesloten".

Hier gaat het dus niet om brandschade, maar om het vagevuur. Aan een afgestorvene wordt de be-

<sup>1)</sup> Ik denk bijv. aan het standaardwerk van J. Bittremieux, De Mediatione Universalis B. M. Virginis quoad gratias, Brugis (België) Car. Heyaert. 1926. (319 blz.)

vordering van zijn zielstrust gewaarborgd, zonder dat de familie het hoeft te betalen. Eeuwige belangen worden in orde gebracht met 'n flinke geldsom. Onder welke omstandigheden het sterven ook plaats vindt, en welke wegen de overledene ook tijdens zijn leven heeft bewandeld, of hij in de vroege des Heeren heeft gewandeld of niet, of hij liefderijk of liefdeloos heeft gehandeld, of hij een godvruchtig of een goddeloos bestaan heeft geleid — de zaak komt in orde; zielsmissen worden gelezen, de machine der Kerk treedt in werking, want het geld voor de verzekering is betaald!

Stelt daar nu eens tegenover het woord van Petrus: „wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die u van de vaders overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus..." (1 Petr. 1: 18, 19); en: „uw geld zij met u ten verdorve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld verkregen wordt!" (Hand. 8: 20).

In dit opzicht zegene wij de vlammeende verontwaardiging van Luther, en met bezorgdheid constateeren wij, dat Rome zich niet heeft bekeerd van deze afschuwelijke dingen.

### „Neutrale" profanatie.

Men vestigt mijn aandacht op onderstaand knipsel uit „De Planter", orgaan der Vakvereniging voor Assistenten in Deli, 17 Oct 1927. Dit blad verschijnt 2 maal per maand te Medan. Onder „Varia" geeft het dit moois te lezen:

Gebedsformule, bestemd voor en geïnspireerd door sommige leden, die voor het lidmaatschap bedanken, zonder opgave van redenen.

„Onze chef en Sociale vader, die zijn zetel gevestigd heeft in het Administrateurshuis Uwe orders en princelichadoes zijn gezegend op de onderneming, Uw wil

geschiede bij elke ploeg arbeiders en elken assistent, in Uwe handen bevelen wij ons salaris en tantieme en onze bestaanszekerheid. Geef ons heden onze dagelijkse, al of niet verdiende, uitbranders, gelijk ook wij die met milde hand en rappe tong uitdelen aan het werkvolk; leid ons niet in gezelschap, waar een V. v. A. v. D. sfeer heerscht en de perfide Planter gelezen wordt; verlos ons van alle kleine strooppotten en geef ons groote; want van daar uit gaat de kracht van Uwe Macht en de kans op onze promotie tot in eeuwigheid. Amen!"

H. Y. Z.

Tersicht ontleent mijn correspondent aan dergelijke profanaties een grond, om onze menschen, die naar Indië gaan, te waarschuwen voor dergelijke vakverenigingen. Men staat tenslotte ginds voor dezelfde moeilijkheden als hier.

### Over wijlen ds v. Schelven.

Ter herinnering aan ds B. v. Schelven, aan wien „Kerkelijk Leven" een „in memoriam" wijdde, schrijft de pers zeer veel. Ik heb voor alles geen plaats, maar wil toch enkele stemmen doen spreken.

Ds S. Datema zegt („Drieb. Kh." etc.):

Zoo'n enkele heb ik tijdens onze Haarlemsche periode over Dr Bronsveld nog hooren spreken.

Doch alleen, anders nooit, als ik er opzettelijk naar vroeg.

Over Dr van Ronkel spraken de ouden meermalen, om met dank aan God te gowagen van die heerlijke bijbelstudies, waarvan dien man het geheim scheen te zijn toevertrouwd.

Maar, Ds van Schelven was weer een paar jaar later.

En, niet alleen wat later, deed het ook wat anders. Hij kwam meer bijzonder met de Gereformeerde leer.

Hij was niet alleen orthodox en rechtzinnig, gelijk van Ronkel, maar kenmerkend en heijnd Gereformerd.

En, niet alleen de leerstukken als verkiezing en verwerping; voldoening en verzoening; roeping en bekeering; rechtvaardigmaking en heiligmaking, maar, het ging ook over de Kerk.

Dat was het nieuwe.

Dat bezielde.

Dat greep aan en sloeg in en deed er de vonken afspatten.

Het was in de voordagen van de tweede Reformatie, en de Kerk begon weer belangstelling te vragen en in het middelpunt te worden geplaatst.

De Heere heeft niet alleen een volk, maar ook een kerk.

Prof. dr H. H. Kuyper (in „De Heraut"):

Uiterst hoffelijk in den vorm — een scherp woord kwam schier nooit over zijn lippen — wist hij toch met kracht op te komen en door te zetten, wat voor hem eisch van het beginnel was. Eer en lof heeft hij daarbij voor zich zelf niet gezocht; zelfs mocht hij zijn graf naar zijn eigen wensch geen woord worden gesproken. Maar voor de eere van God sprong hij steeds in de bres en dan gold van hem, zooals het ook van John Knox is getuigd, dat hij voor geen mensch bevreemd was.

Hij heeft dat getoond niet het minst in de dagen der Doleantie, toen hij onder de predikanten, die tegen de onthediging van het Avondmaal opkwamen, een leidende positie innam en lever al den smaad en hoon droeg in die dagen over hem uitgesproken, dan ontrouw te worden aan zijn roeping.

Ds Miedema in „Gron. K.bode":

Hij de trouwe voortrekker uit de dagen der Doleantie. De primus inter pares, die als geboren was voor den presidialen zetel, die ook al zat hij daar niet, steeds een leidende plaats innam. De kloek reformator die in Amsterdam in '86 op de bres stond, die op den kansel steeds door zijn machtig orgaan en gebelddhouwde taal wist te boeien, die op elk terrein des levens weer vooraan stond en steeds denken deed aan die oude predikanten uit de laatste jaren der 16e en de eerste jaren der 17e eeuw.

Ds Gispin in „Scheveningsche Kh.":

Volgens getuigenis uit den kring van van Oosterzee was hij een van diens begaafte leerlingen, van wien het alleen te betreuren was, dat hij van de Gereformeerde Belijdenis was en in de poging tot reformatie der kerk met Dr Kuyper medeging.

Even later:

Wel zijn hem in het laatste drietal jaren de beleedigingen niet gespaard gebleven in de kwestie van Amsterdam-Zuid, die beroering heeft gebracht.

Maar jongeren moeten nu zelfs erkennen, dat de overledene in deze zaak scherper heeft gezien en beter de strekking van het geding heeft onderscheiden dan zij.

Dr A. Kuyper Jr in „Geref. Kb. Rotterdam":

Ieder wist wat hij aan Ds Van Schelven had. Hij was een Calvinist in hart en nieren, die pal stond en van wiken niet wist, als het de waarheid der Heilige Schrift, het Koningschap van Christus over de Kerk, en de eere Gods betrof.

Prof. Grosheide in „N.-H. Kbl.":

Hij is een Dienaar des Woords geweest, zooals ze in de Hervormde kerk voor en ook in de Nederduitsche Gereformeerde kerken na de dolantie noodig waren. Het verslapt, verwaarde, Gereformeerde besef moest worden verfrist. De Gereformeerde leer moest helder in al haar kostelijkheid worden voorgesteld. Zoo heeft Ds van Schelven het gedaan zijn leven lang.

Even later:

En ten derde moet daarbij genoemd zijn groote ken-

nis van het Gereformeerde kerkrecht, met de gave van het zuiver toe te passen in de praktijk. Natuurlijk openbaarde zich ook hier wel eens verschil van meening. Zoo kan er met name op gewezen, dat de arbeid van Ds van Schelven op de meerdere vergaderingen meer is gewaardeerd dan die in de leiding van de plaatselijke kerk. Voor Evangelisatie ijverde hij niet en van parochievorming was hij een tegenstander. Hij had er zijn redenen voor. Maar op classieale en synodale vergaderingen was hij in zijn volle kracht en vonden zijn denkebeelden algemeen inzag.

Ds Renting in „Geld. Kb.":

De geschiedenis onzer Kerken zal niet kunnen worden beschreven, zonder dat zijn naam wordt genoemd.

Ds H. S. Bouma in „Kerkb. Geref. Kerk Amsterdam-Zuid":

Ook onze gemeente is dank verschuldigd aan Ds van Schelven. Bij de institueering in 1887 heeft hij leiding en raad gegeven. Later werd nimmer levergeefs een beroep op hem gedaan. Met name in den moeilijken tijd, dien we hebben doorgemaakt, werden we verkwikt door zijn medeleven en belangstelling. We genoten het voorrecht, dat hij nu en dan onder ons optrad in den Dienst des Woords en toen we vorig jaar ons 40-jarig kerkelijk jubileum vierden, heeft hij zijn onvergetelijk woord tot ons gesproken, dat bij allen, die het hoorden, naklinkt als eene vaderlijke vermaning: vol wijsheid en diepte.

„De Amst. Kb." herinnert eerst aan een historisch overzicht, geschreven door ds Rullmann, waarin deze op 4 belangrijke momenten uit ds v. Schelvens leven wijst, om dan te concludeeren:

Zoo heeft Ds Van Schelven, telkens weer, in de meest kritieke oogenblikken, door het indienen van een ver strekkend voorstel, zich verantwoordelijk gesteld voor den gang van zaken in de Kerken. Zonder deze vier voorstellen zou dan ook, naar den mensch gesproken, de geschiedenis onzer Kerken een geheel ander verloop hebben gehad.

En na dit citaat van ds Rullmann zegt het blad nog zelf:

Zeker — juist omdat hij een man was, heeft Van Schelven ook meer dan eens de pijnlijke werkelijkheid aanvaard van het woord: „wee u, indien alle menschen wel van u spreken"; hij plaecht zijn overtuiging niet als een licht onder de korenmaat te verbergen; men wist wat men aan hem had en voor het gehoorzaam volgen van wat hij zijn heilige roeping achtte, liet hij zich niet afbrengen door aanzien des persoons. Hij leed er soms veel onder, wanneer men hem ervan verdacht, personen te zoeken, terwijl hij met eerlijke trouw de zaak bedoelde. Dat is ook mee het pijnlijke geweest in het kerkelijk conflict der laatste jaren: het zing hem aan het hart, dat hij velen van wie hij anders had verwacht, een richting zag inslaan, die hij voor de toekomstige ontwikkeling van ons kerkelijk leven bedenkelijk achtte. Maar nóg meer zing hem door het hart, dat die Kerk, aan wier geestelijke vrijmaking hij, door Gods genade, had mogen meewerken, een oogenblik in zovaar verkeerde, van haar vaste fundament af te glijden.

De heer Van Eck zegt in „Haarl. Kbl.":

Dat kwam nog zoo heerlijk uit op zijn 80sten jaardag, toen 'smorgens de gecommiteerden uit de wijk van Amsterdam, waarin hij vroeger met De Ferwerda gearbeid heeft, hem kwamen gelukwenschen. In zijn antwoord wees hij hen er op, dat zij nu in die wijk zijn werk overgenomen hadden en dat in een tijd, waarin zooveel beroering in de kerk gekomen was en vermaande hen, zich toch krachtig en getrouw aan Gods Woord te houden. Het was een ontroerend oogenblik.

En de heer Verleir in hetzelfde orgaan:

Ik geloof, dat hij tegen den twijfel, waar hij dien ontdekte, wel zijn scherpste wapenen richtte, maar overigens was zijn bestiering en leiding waarlijk zielearbeid.

K. S.

## KERKNIEUWS.

### GEREFORMEERDE KERKEN.

#### Tweetal te:

Deilen: J. Attena te Stadskanaal (Pekelderweg) en Th. Delleman te Gieszen-Nieuwkerk.  
Delft (vac. K. Schilder): W. H. Gispin W. H. H. te Hazerswoude en J. C. Houtzagers te Rossum.  
Geesteren-Gelanaar: W. de Graaf, cand. te Puttershoek en E. Nawijn, cand. te Kampen.  
Herwijnen: D. Bremmer te Brunnisse en G. de Jager te Doornspijk.  
Scheveningen (de pred. pl.): Dr C. Bouma te Zwolle en P. C. de Bruijn te Apeldoorn.  
Westerlee: F. Wierman te Oosterbierum en G. Lugtigheid, cand. te Oldebroek.

#### Beroepen te:

Geesteren-Gelanaar: W. de Graaf, cand. te Puttershoek.  
Haamstede, Hoogeveen en Overscheld (Gr.): E. Nawijn, cand. te Kampen.  
Herwijnen: G. de Jager te Doornspijk.  
Nieuw-Vennep: L. E. Smilde te Vlaarrecht.  
Nijkerk: S. v. Dijken te Nieuweroord.  
Rotterdam-Kralingen (vac. J. L. v. d. Wolf): H. v. d. Zee te Amsterdam-West.  
Schoonoord: G. Lugtigheid, cand. te Oldebroek.  
Slikkerveer: G. Mulder, cand. te Groningen.  
Willnis, Drachtster Comp. en Beekbergen: P. M. Veldhuijzen, cand. te Rhon.  
Zetten-Elt: U. Ubbens te Roddeschoot.

#### Aangenomen naar:

Meerkerk: S. Kamper te Oldebroek.

#### Intrede te:

Oudewater: C. W. Keur. Tekst: Ef. 3: 14 en 16.